

Zbiór Orzeczeń

OPINIA RZECZNIKA GENERALNEGO
JULIANE KOKOTT
przedstawiona w dniu 23 kwietnia 2015 r.¹

Sprawa C-21/14 P

**Komisja Europejska
przeciwko**

Rusal Armenal

Odwołanie — Dumping — Przywóz niektórych rodzajów folii aluminiowej pochodzących z Armenii, Brazylii i Chin — Artykuł 2 ust. 7 rozporządzenia (WE) nr 384/96 — Zgodność z porozumieniem antydumpingowym — Artykuł 277 TFUE

I – Wprowadzenie

1. Niniejszym odwołaniem Komisja Europejska zaskarżyła wyrok Sądu z dnia 5 listopada 2013 r.², w którym Sąd stwierdził nieważność rozporządzenia antydumpingowego (zwanego dalej „spornym rozporządzeniem”) ³ w zakresie, w jakim dotyczy ono armeńskiego przedsiębiorstwa Rusal Armenal ZAO.

2. Komisja podważa w związku z tym w głównej mierze ocenę Sądu, zgodnie z którą jeden z przepisów rozporządzenia podstawowego⁴, stanowiący podstawę dla wydania spornego rozporządzenia po przystąpieniu Republiki Armenii do WTO w 2003 r., nie jest już dłużej zgodny z systemem uregulowań Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu (zwanego dalej „GATT”) ⁵, co pociąga za sobą – w ocenie Sądu – nieważność spornego rozporządzenia ⁶.

3. Niniejsza sprawa daje Trybunałowi okazję do zajęcia się zagadnieniem, czy – a w wypadku udzielenia odpowiedzi twierdzącej – pod jakimi warunkami – należy uwzględniać przepisy z systemu uregulowań GATT przy stosowaniu przepisów prawa Unii.

1 — Język oryginału: niemiecki.

2 — Wyrok Rusal Armenal/Rada, T-512/09, EU:T:2013:571, zwany dalej „zaskarżonym wyrokiem”.

3 — Dokładnie chodziło o rozporządzenie Rady (WE) nr 925/2009 z dnia 24 września 2009 r. nakładające ostateczne cło antydumpingowe i stanowiące o ostatecznym pobraniu cła tymczasowego nałożonego na przywóz niektórych rodzajów folii aluminiowej pochodzących z Armenii, Brazylii i Chińskiej Republiki Ludowej, Dz.U. L 262, s. 1.

4 — Dokładnie chodziło o rozporządzenie Rady (WE) nr 384/96 z dnia 22 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony przed dumpingowym przywozem z krajów niebędących członkami Wspólnoty Europejskiej, Dz.U. 1996, L 56, s. 1, ze zmianami, zastąpione w międzyczasie przez rozporządzenie Rady (WE) nr 1225/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony przed przywozem produktów po cenach dumpingowych z krajów niebędących członkami Wspólnoty Europejskiej (Dz.U. L 343, s. 51; sprostowanie Dz.U. 2010, L 7, s. 22).

5 — Układ ogólny w sprawie taryf celnych i handlu (Dz.U. z 1994 r., L 336, s. 11).

6 — Zobacz pkt 59 zaskarżonego wyroku.

II – Ramy prawne

A – System uregulowań GATT

4. System uregulowań GATT zawiera szczegółowe informacje w przedmiocie pojęcia dumpingu oraz ustalania normalnej wartości produktu.

5. Dumping występuje, jeżeli produkty z jednego kraju są wprowadzane na rynek drugiego kraju poniżej ich „normalnej wartości”.

6. Przy ustalaniu normalnej wartości produktu rozróżnia się, czy na rynku krajowym w danym kraju wywozu możliwe jest swobodne ustalanie ceny, czy też nie. Zasadniczo o wartości produktu decyduje cena krajowa. Jeżeli jednak w kraju wywozu wszystkie ceny krajowe są ustalane przez państwo lub też w kraju występuje monopol, może powstać konieczność ustalenia normalnej wartości eksportowanego produktu na podstawie innych czynników.

7. Artykuł VI ust. 1 GATT 1994 stanowi, co następuje:

„[...] Układające się strony uznają, że dumping, w rezultacie którego produkty jednego kraju są wprowadzane na rynek drugiego kraju poniżej ich normalnej wartości, należy potępić [...]. Dla celów niniejszego artykułu produkt eksportowany z jednego kraju do drugiego będzie uważany za produkt wprowadzony na rynek kraju importującego poniżej jego normalnej wartości, jeżeli cena tego produktu jest:

a) niższa od ceny porównywalnej, stosowanej w normalnym obrocie handlowym, podobnego produktu przeznaczonego do konsumpcji w kraju eksportującym [...]”.

8. W drugim postanowieniu uzupełniającym do art. VI ust. 1 załącznika I do GATT 1994 wyjaśnia się:

„Uznaje się, że w przypadku importu z kraju, który stosuje całkowity lub prawie całkowity monopol handlu i w którym wszystkie ceny wewnętrzne są ustalane przez państwo, mogą zaistnieć szczególne trudności w ustaleniu porównywalności cen [...]; w takich przypadkach importujące układające się strony mogą uznać za konieczne uwzględnienie możliwości, że dokładne porównanie z cenami wewnętrznymi w takim kraju może nie zawsze być właściwe”.

9. W art. 1 Porozumienia w sprawie stosowania art. VI Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu 1994, zwanego dalej „porozumieniem antydumpingowym”⁷, stwierdza się dalej:

„Środek antydumpingowy będzie stosowany tylko w okolicznościach określonych w artykule VI GATT 1994 oraz w wyniku dochodzeń wszczętych i prowadzonych zgodnie z postanowieniami niniejszego porozumienia. Poniższe postanowienia regulują stosowanie artykułu VI GATT 1994 w zakresie działań podejmowanych na podstawie ustawodawstwa bądź przepisów antydumpingowych”.

10. Artykuł 2 wskazanego porozumienia zawiera dokładniejsze uregulowania dotyczące stwierdzenia istnienia dumpingu oraz ustalenia normalnej wartości – bez wyraźnego różnicowania pomiędzy krajami posiadającymi gospodarkę rynkową i krajami jej nieposiadającymi; podkreśla jednak w art. 2.7:

„Niniejszy artykuł nie narusza drugiego postanowienia uzupełniającego do ustępu 1 artykułu VI, zamieszczonego w załączniku I do GATT 1994”.

⁷ — Dz.U. L 336, s. 103.

B – *Prawo Unii*

11. W celu ochrony przed przywozem dumpingowym z krajów niebędących członkami Unii Europejskiej prawodawca Unii przyjął szereg aktów prawnych.

1. Rozporządzenie podstawowe

12. W motywach 3 i 4 rozporządzenia podstawowego jego cele zostały zdefiniowane w ten sposób, że w związku z zawarciem nowych porozumień w sprawie wdrażania art. VI GATT „właściwe jest zmienić reguły wspólnotowe”, przy czym należy „uwzględnić wykładnię tych porozumień przez głównych partnerów handlowych wspólnoty”.

13. W motywie 5 rozporządzenie podstawowe stanowi:

„[...] Porozumienie w sprawie dumpingu [...] określa nowe, szczegółowe zasady odnoszące się w szczególności do obliczania dumpingu [...]. Ze względu na zakres zmian oraz w celu zapewnienia odpowiedniego stosowania nowych zasad w sposób przejrzysty należy wprowadzić język nowych porozumień do przepisów prawnych Wspólnoty w możliwie najszerszym zakresie”.

14. W przedmiocie ustalania normalnej wartości towaru w motywie 7 rozporządzenia podstawowego stwierdza się:

„Przy ustalaniu normalnej wartości dla krajów nieposiadających gospodarki rynkowej stosowne jest określenie zasad wyboru odpowiedniego państwa trzeciego o gospodarce rynkowej, który zostałby wykorzystany w tym celu [które powinno zostać wykorzystane jako punkt odniesienia w tej mierze] [...]”.

15. Artykuł 1 ust. 2 rozporządzenia podstawowego stanowi:

„Produkt uznaje się za dumpingowy, jeżeli jego cena eksportowa do Wspólnoty jest niższa od porównywalnej ceny podobnego produktu w zwykłym obrocie handlowym, ustalonej w kraju wywozu”.

16. W przedmiocie ustalenia normalnej wartości art. 2 ust. 7 rozporządzenia podstawowego stanowi:

„a) W przypadku przywozu z krajów nieposiadających gospodarki rynkowej⁸ normalną wartość ustala się w oparciu o cenę lub wartość skonstruowaną w warunkach gospodarki rynkowej państwa trzeciego lub cenę z takiego kraju przeznaczoną dla innych krajów, łącznie ze Wspólnotą [cenę, po której produkt pochodzący z takiego państwa trzeciego jest sprzedawany w innych państwach, a także we Wspólnocie], a w przypadku gdy jest to niemożliwe – w oparciu o inną uzasadnioną metodę [...].

[...]

b) W odniesieniu do postępowań antydumpingowych dotyczących przywozu z [...] jakiegokolwiek kraju o gospodarce nierynkowej, które jest członkiem WTO w dniu rozpoczęcia postępowania, wartość normalna będzie określana zgodnie z ust. 1–6⁹ w wypadku wykazania, na podstawie właściwie uzasadnionych wniosków przedstawianych przez jednego lub wielu producentów poddanych postępowaniu oraz zgodnie z kryteriami i procedurami określonymi w lit. c), że

8 — Należą do nich Albania, Armenia, Azerbejdżan, Białoruś, Gruzja, Korea Północna, Kirgistan, Mołdawia, Mongolia, Tadżykistan, Turkmenistan, Uzbekistan.

9 — Wskazane ustępy odnoszą się przy ustalaniu normalnej wartości do warunków występujących w kraju wywozu bez uwzględniania porównywalnego państwa trzeciego.

warunki gospodarki rynkowej przeważają w stosunku do tego producenta lub producentów pod względem produkcji i sprzedaży podobnego odnośnego towaru [danego podobnego towaru]. Jeśli wyżej wspomniana sytuacja nie będzie miała miejsca, stosuje się zasady określone w lit. a).

- c) Wniosek w rozumieniu lit. b) [...] zawiera [powinien zawierać] wystarczające dowody, że producent działa w warunkach gospodarki rynkowej [...].

2. Sporne rozporządzenie

17. Sporne rozporządzenie, wydane na podstawie rozporządzenia podstawowego, wprowadziło ostateczne cło antydumpingowe na niektóre rodzaje folii aluminiowych pochodzące z Armenii, Brazylii i Chińskiej Republiki Ludowej.

18. Zgodnie z motywem 20 tego rozporządzenia „Armenia jest wymieniona w przypisie do rozporządzenia art. 2 ust. 7 lit. a) [rozporządzenia podstawowego] wśród krajów nieposiadających gospodarki rynkowej. Sposób traktowania producentów eksportujących z krajów nieposiadających gospodarki rynkowej, które są członkami WTO, został opisany w art. 2 ust. 7 lit. b) [...]”.

19. Zgodnie z art. 1 spornego rozporządzenia dotyczyło to też między innymi armeńskiego przedsiębiorstwa Rusal Armenal. Wniosek przedsiębiorstwa o przyznanie statusu przedsiębiorstwa działającego w warunkach gospodarki rynkowej został oddalony. Jako „odpowiedni kraj analogiczny”¹⁰ o gospodarce rynkowej przyjęto Turcję i na podstawie cen z Turcji określono normalną wartość jego produktów i ustalono margines dumpingu jego wywozów.

20. W związku z tym w art. 1 ust. 2 spornego rozporządzenia na przywóz armeńskich produktów nałożono ostateczne cło antydumpingowe w wysokości 13,4%.

III – Postępowanie w pierwszej instancji oraz zaskarżony wyrok

21. W postępowaniu przed Sądem przedsiębiorstwo Rusal Armenal wskazywało w pierwszym zarzucie na naruszenie porozumienia antydumpingowego.

22. W ocenie Rusal Armenal prawodawca Unii, kierując się w celu ustalenia normalnej wartości warunkami występującymi w innych państwach niż Armenia, przekroczył ramy prawne wyznaczone przez porozumienie antydumpingowe, dlatego też rozporządzenie podstawowe nie znajduje zastosowania na niekorzyść Rusal Armenal i należy – z uwagi na naruszenie porozumienia antydumpingowego – stwierdzić nieważność spornego rozporządzenia w zakresie, w jakim dotyczy ono tego przedsiębiorstwa.

23. Sąd uznał skargę za zasadną i w tym względzie wskazał w istocie, że w art. 2 rozporządzenia podstawowego prawodawca Unii zamierzał wykonać określone zobowiązania dotyczące ustalenia istnienia dumpingu zawarte w art. 2 porozumienia antydumpingowego¹¹. Jednakże w kwestii ustalenia normalnej wartości rozporządzenie podstawowe oraz zaskarżone rozporządzenie odbiegają od porozumienia antydumpingowego w tym sensie, że to ostatnie „zawiera [...] ogół wyraźnych, precyzyjnych i szczegółowych przepisów ustanawiających sposoby obliczania wartości normalnej produktu podobnego [...], nie ustanawiając jednak warunków pozwalających na ich stosowanie w zależności od uznania członków WTO”¹².

¹⁰ — Tak motyw 36 spornego rozporządzenia.

¹¹ — Punkt 36 zaskarżonego wyroku.

¹² — Punkt 50 zaskarżonego wyroku.

24. Komisja wniosła odwołanie od orzeczenia Sądu, w którym stwierdzono nieważność spornego rozporządzenia w zakresie dotyczącym Rusal Armenal.

IV – Żądania i istotne argumenty stron

25. Komisja, popierana przez Parlament Europejski i Radę, wnosi o:

- uchylenie zaskarżonego wyroku;
- oddalenie jako bezpodstawnego pod względem prawnym pierwszego zarzutu skargi;
- przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd w zakresie pozostałych zarzutów;
- rozstrzygnięcie o kosztach w obu instancjach w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.

26. Na uzasadnienie odwołania Komisja podnosi trzy zarzuty.

27. Po pierwsze, Sąd orzekł *ultra petita*, gdyż przedsiębiorstwo Rusal Armenal co prawda podnosiło w skardze brak możliwości stosowania rozporządzenia podstawowego w świetle porozumienia antydumpingowego, lecz nie uczyniło tego w replice. Nie podtrzymało zatem – w ocenie Komisji – swojego zarzutu idącego w tym kierunku.

28. Po drugie – zdaniem Komisji – Sąd dokonał błędnej wykładni rozporządzenia podstawowego oraz zamiarów realizowanych przez prawodawcę w związku z przyjmowaniem tego aktu prawnego w rozumieniu orzecznictwa zapoczątkowanego wyrokiem Nakajima¹³. Sąd niesłusznie przyjął, że poprzez rozporządzenie podstawowe prawodawca Unii zamierzał wykonać zobowiązania wynikające z prawa WTO. Dlatego też prawo WTO nie wchodzi w rachubę jako kryterium oceny zgodności z prawem rozporządzenia podstawowego, zwłaszcza że porozumienie antydumpingowe nie zakazuje w wypadku takiego kraju jak Armenia, którego gospodarka znajduje się w fazie przejściowej pomiędzy socjalistyczną gospodarką planową a gospodarką rynkową, ustalenia podstawowego kryterium dla określenia normalnej wartości produktu poprzez odniesienie się do sytuacji rynkowej w porównywalnym kraju z gospodarką rynkową – tak jak w niniejszej sprawie Turcji.

29. Po trzecie, w ocenie Komisji poprzez stwierdzenie nieważności spornego rozporządzenia Sąd naruszył zasadę równowagi instytucjonalnej.

30. Rusal Armenal odpiera te zarzuty i wnosi o oddalenie odwołania oraz obciążenie Komisji i Rady ich własnymi kosztami oraz kosztami poniesionymi przez samo Rusal Armenal.

V – Ocena prawna

A – W przedmiocie pierwszego zarzutu odwołania

31. Nie można zgodzić się ze stanowiskiem wnoszącej odwołanie w zakresie, w jakim w pierwszym zarzucie odwołania wskazuje ona, że armeńskie przedsiębiorstwo w replice cofnęło swój zarzut niezgodności z prawem oparty na art. 277 TFUE.

13 — Wyrok Nakajima/Rada, C-69/89, EU:C:1991:186.

32. Z jednej strony nie można wymagać od stron postępowania, aby w każdym dokumencie procesowym całkowicie powtarzały swoje stanowisko, taki sposób postępowania nie odpowiadałby zasadom ekonomii procesowej; z drugiej strony z argumentacji armeńskiego przedsiębiorstwa zawartej w pismach procesowych można wywnioskować, iż stale powołuje się na art. 277 TFUE i w związku z tym stoi na stanowisku, że art. 2 ust. 7 rozporządzenia podstawowego jest niezgodny z prawem WTO¹⁴.

33. Pierwszy zarzut odwołania należy zatem oddalić.

B – W przedmiocie drugiego zarzutu odwołania

34. W zarzucie drugim wnosząca odwołanie podnosi zasadniczo, że Sąd naruszył prawo przyjmując, iż za pomocą art. 2 ust. 7 rozporządzenia podstawowego prawodawca Unii zamierzał wdrożyć porozumienie antydumpingowe. Zasadność tego zarzutu zależy całkowicie od zagadnienia, czy Sąd prawidłowo zastosował orzecznictwo zapoczątkowane wyrokiem Nakajima¹⁵.

1. Prawo WTO jako kryterium oceny zgodności z prawem aktów prawnych Unii

35. Co do zasady zgodnie z art. 3 ust. 5 TUE Unia przyczynia się do ścisłego przestrzegania i rozwoju prawa międzynarodowego. W związku z tym przyjmując akt prawny, jest ona zobowiązana przestrzegać prawa międzynarodowego w całości¹⁶. Zgodnie z art. 216 ust. 2 TFUE umowy zawarte przez Unię wiążą jej instytucje i mają pierwszeństwo przed przyjętymi przez nie aktami prawnymi¹⁷.

36. Przepisy umowy międzynarodowej, której stroną jest Unia, mogą zostać powołane na poparcie skargi o stwierdzenie nieważności prawa wtórnego Unii lub zarzutu opartego na niezgodności z prawem takiego aktu wyłącznie pod warunkiem, po pierwsze, że nie sprzeciwiają się temu charakter i struktura tej umowy, a po drugie, że treść tych przepisów jest bezwarunkowa i dostatecznie jasna¹⁸.

37. W stosunku do aktów prawnych WTO obowiązują z uwagi na ich odrębną naturę szczególne zasady. Całkiem niedawno Trybunał po raz kolejny podkreślił, iż tylko w sytuacji, gdy Unia w jednym z jej aktów prawnych zamierzała wykonać konkretne zobowiązanie podjęte w związku z porozumieniami zawartymi w ramach WTO (orzecznictwo zapoczątkowane wyrokiem Nakajima) lub gdy dany akt prawa Unii zawiera wyraźne odesłanie do konkretnych postanowień tych porozumień (orzecznictwo zapoczątkowane wyrokiem Fediol¹⁹), do Trybunału należy dokonanie kontroli zgodności z prawem odnośnego aktu w świetle reguł tych porozumień²⁰.

14 — Zobacz na przykład pkt 31 repliki w postępowaniu przed Sądem.

15 — Wyrok Najajima/Rada, C-69/89, EU:C:1991:186.

16 — Wyrok Air Transport Association of America i in., C-366/10, EU:C:2011:864, pkt 101.

17 — Wyroki: Intertanko i in., C-308/06, EU:C:2008:312, pkt 42; Air Transport Association of America i in., C-366/10, EU:C:2011:864, pkt 50; Rada i in./Vereiniging Milieudefensie i Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht, od C-401/12 P do C-403/12 P, EU:C:2015:4, pkt 54.

18 — Wyroki: FIAMM i in./Rada i Komisja, C-120/06 P i C-121/06 P, EU:C:2008:476, pkt 110, 120; Air Transport Association of America i in., C-366/10, EU:C:2011:864, pkt 53–55; Rada i in./Vereiniging Milieudefensie i Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht, od C-401/12 P do C-403/12 P, EU:C:2015:4, pkt 54.

19 — Wyrok Fediol/Komisja, 70/87, EU:C:1989:254.

20 — Tak wyrok wielkiej izby z dnia 13 stycznia 2015 r. Rada i in./Vereiniging Milieudefensie i Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht, od C-401/12 P do C-403/12 P, EU:C:2015:4, pkt 56, z odesłaniami do wyroków: Fediol/Komisja, 70/87, EU:C:1989:254, pkt 19–23; Nakajima/Rada, C-69/89, EU:C:1991:186, pkt 29–32; Niemcy/Rada, C-280/93, EU:C:1994:367, pkt 111; Włochy/Rada, C-352/96, EU:C:1998:531, pkt 19.

38. Ocena zgodności prawa wtórnego Unii z prawem na podstawie aktów WTO – jeżeli da się stwierdzić odpowiednią wolę dokonania ich wdrożenia przez prawodawcę Unii – wchodzi w szczególności w rachubę w sprawach związanych z systemem antydumpingowym. System ten „jest bardzo zwarty w swych założeniach i swym stosowaniu”²¹, a zatem może stanowić zgodnie ze swoją naturą kryterium dla oceny zgodności z prawem aktów prawnych Unii.

39. Trybunał nie przedstawił do tej pory w sposób wyczerpujący swojego stanowiska w kwestii, w jaki sposób prawodawca Unii powinien wyrazić mający decydujące znaczenie dla orzecznictwa zapoczątkowanego wyrokiem Nakajima zamiar dokonania transpozycji i na podstawie jakich kryteriów ma on zostać ustalony. Jednakże w wyrokach Nakajima/Rada²² oraz Petrotub i Republica²³ Trybunał odnosił się do motywów aktów prawnych Unii i za ich pomocą ustalał, czy prawodawca Unii za pomocą określonej normy prawa wtórnego pragnął wykonać „szczególne obowiązki”²⁴ wynikające z określonej i merytorycznie z nią powiązanej normy kodeksu antydumpingowego²⁵ lub też porozumienia antydumpingowego²⁶. Normy GATT nie wchodzą jednak w rachubę jako kryteria oceny, jeżeli cele normy prawa wtórnego są „zupełnie inne”²⁷ niż cel norm antydumpingowych GATT²⁸.

40. Z powyższego można wyciągnąć dwa wnioski.

41. Z jednej strony w orzecznictwie Trybunału nie chodzi o to, aby kontrolować w sposób abstrakcyjny i bezwarunkowy akt prawa wtórnego na podstawie wskazań zawartych w porozumieniach WTO. Przeciwnie, zakres oceny dokonywanej przez Trybunał jest ściśle związany z istnieniem zamiaru dokonania przez prawodawcę Unii transpozycji w procesie przyjmowania prawa wtórnego: jeżeli zamiar taki nie występuje lub też nie można go wykazać w sposób wystarczający, prawo WTO nie może stanowić kryterium do oceny prawa wtórnego.

42. Z drugiej strony do przyjęcia, że istnieje taki zamiar dokonania przez prawodawcę Unii transpozycji, nie wystarcza okoliczność, iż z motywów aktu prawnego Unii jedynie ogólnie wynika, że dany akt prawny ma zostać przyjęty przy uwzględnieniu międzynarodowych zobowiązań Unii²⁹. Przeciwnie, do zastosowania orzecznictwa zapoczątkowanego wyrokiem Nakajima wystarczające, ale też niezbędne jest to, aby na podstawie kontekstu danego aktu prawnego Unii można było ustalić, że z całą pewnością istnieje szczególny zamiar wykonania określonego i zdefiniowanego co do treści obowiązku wynikającego z prawa WTO i aby można było także ustalić, poprzez jaką normę określonego aktu prawa wtórnego zobowiązanie to ma zostać konkretnie wykonane.

43. Na tej podstawie należy teraz ustalić, czy w zaskarżonym wyroku Sąd słusznie przywołał orzecznictwo zapoczątkowane wyrokiem Nakajima, przyjął, że istniał odpowiedni zamiar wdrożenia przez prawodawcę Unii omawianej normy rozporządzenia podstawowego, a wreszcie zaprzeczył możliwości zastosowania tej normy na niekorzyść armeńskiego przedsiębiorstwa.

21 — Wyrok Rada i in./Vereiniging Milieudefensie i Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht, od C-401/12 P do C-403/12 P, EU:C:2015:4, pkt 59.

22 — Wyrok Nakajima/Rada, C-69/89, EU:C:1991:186, pkt 30.

23 — Wyrok Petrotub i Republica, C-76/00 P, EU:C:2003:4, pkt 55.

24 — Wyrok Petrotub i Republica, C-76/00 P, EU:C:2003:4, pkt 56.

25 — Tak w wyroku Nakajima/Rada.

26 — Tak w wyroku Petrotub i Republica.

27 — Wyrok Nakajima/Rada, C-69/89, EU:C:1991:186, pkt 40.

28 — Zobacz w tej kwestii opinie rzeczników generalnych: L.A. Geelhoeda w sprawie Franz Egenberger, C-313/04, EU:C:2005:733, pkt 76; oraz A. Saggia w sprawie Portugalia/Rada, C-149/96, EU:C:1999:92, pkt 17.

29 — Podobnie moja opinia w sprawie Inuit Tapiriit Kantatami i in./Komisja, C-398/13 P, EU:C:2015:190, pkt 91.

2. Zamiar dokonania przez prawodawcę Unii transpozycji w procesie przyjmowania rozporządzenia podstawowego

44. W procesie przyjmowania rozporządzenia podstawowego prawodawca Unii zamierzał jak najbardziej orientować się na wymogach wynikających z porozumienia antydumpingowego, co wyraził też w preambule³⁰. I tak w motywie 5 rozporządzenia podstawowego stwierdza się w odniesieniu do porozumienia antydumpingowego, że „należy wprowadzić język [...] porozumień do prawodawstwa Wspólnoty w *możliwie najszerszym zakresie*”³¹.

45. Nie oznacza to jednak, że z punktu widzenia prawodawcy Unii zakazane są jakiekolwiek odstępstwa od systemu uregulowań zwartego w porozumieniu, a prawodawca ten w szczególności przyjął na siebie obowiązek, aby przy ustalaniu normalnej wartości produktu obligatoryjnym punktem orientacyjnym było instrumentarium porozumienia antydumpingowego.

46. Nie można bowiem oceniać motywu 5 w sposób izolowany i absolutyzujący. Ponieważ już zgodnie z brzmieniem tego motywu język porozumień ma zostać przejęty przez rozporządzenie podstawowe jedynie „w *możliwie najszerszym zakresie*”, w samym tym motywie znajduje swój wyraz okoliczność, iż przyjmując ten akt prawny, prawodawca Unii brał pod uwagę możliwość, że pełna transpozycja porozumienia do prawa Unii może kolidować z przeciwnymi interesami Unii.

47. Z motywu 5 nie można zatem wywieść zdecydowanego zamiaru prawodawcy przyjmującego rozporządzenie podstawowe, aby treść rozporządzenia pozostawała w całkowitej zgodności z porozumieniem antydumpingowym, co oznaczałoby, że każdy przepis rozporządzenia podstawowego odbiegający od porozumienia antydumpingowego nie byłby objęty przyświecającym prawodawcy zamiarem dokonania transpozycji.

48. Takie rozumienie znaczenia i zakresu motywu 5 jest do pogodzenia z orzecznictwem zapoczątkowanym wyrokiem Nakajima. Z wyroku Nakajima/Rada nie można wywieść wniosku, iż każde merytoryczne odstępstwo od porozumienia antydumpingowego pociąga za sobą automatycznie bezskuteczność rozporządzenia podstawowego. Wyrok ten dotyczył bowiem innych przepisów, a mianowicie rozporządzenia nr 2423/88 oraz kodeksu antydumpingowego z 1979 r. Także wyrok Petrotub i Republica³², który dotyczył już rozporządzenia podstawowego oraz porozumienia antydumpingowego, nie pozwala – bez stwierdzenia dodatkowych okoliczności – na wyciągnięcie tak daleko idącego wniosku. Co prawda w wyroku tym podkreśla się, że rozporządzenie podstawowe „w szczególności zmierza w *możliwie najszerszym zakresie*”³³ do przeniesienia nowych i wyczerpujących reguł zawartych w porozumieniu antydumpingowym, do których należą w szczególności reguły dotyczące obliczania marginesu dumpingu, do prawa wspólnotowego”, a w następnym punkcie wyprowadza się z tego wniosek, „że w ten sposób ustalono, iż Wspólnota przyjęła rozporządzenie podstawowe w celu wykonania zobowiązań w dziedzinie prawa międzynarodowego publicznego wynikających z porozumienia antydumpingowego”³⁴, jednakże wyrok ten odnosi się do szczególnych reguł ustalania marginesu dumpingu na podstawie metod symetrycznych i asymetrycznych³⁵, które nie są w niniejszym postępowaniu przedmiotem sporu.

49. Przeciwnie przyjęciu, że prawodawca Unii miał zamiar dokonania transpozycji bez jakichkolwiek odstępstw przemawia poza tym motyw 7 rozporządzenia podstawowego.

30 — Tak już w wyroku Petrotub i Republica, C-76/00 P, EU:C:2003:4, pkt 22, 55, w odniesieniu do tak zwanej asymetrycznej metody ustalania marginesu dumpingu.

31 — Podkreślenie moje.

32 — Wyrok Petrotub i Republica, C-76/00 P, EU:C:2003:4.

33 — Podkreślenie moje.

34 — Wyrok Petrotub i Republica, C-76/00 P, EU:C:2003:4, pkt 55, 56.

35 — Wyrok Petrotub i Republica, C-76/00 P, EU:C:2003:4, pkt 22.

50. W motywie tym prawodawca Unii dokonuje w odniesieniu do krajów nieposiadających gospodarki rynkowej rozważań celowościowych w przedmiocie ustalania normalnej wartości, które w takiej formie nie występują w porozumieniu antydumpingowym. Wskazuje to, iż prawodawca Unii w odniesieniu do tych krajów nie zamierzał dokonywać transpozycji żadnych wskazań z porozumienia antydumpingowego i w tym zakresie z własnej inicjatywy skorzystał z kompetencji prawodawczej.

51. Nie ma znaczenia, czy – jak wskazywała Rada na rozprawie – w odniesieniu do ustalania normalnej wartości porozumienie antydumpingowe zawiera rzeczywiście lukę dotyczącą wskazanych krajów, która może zostać wypełniona z perspektywy prawa WTO przez prawodawcę Unii według jego własnego uznania³⁶. Decydujące znaczenia ma raczej okoliczność, że – tak jak ponadto wynika to z genezy powstania tego przepisu, przedstawionej przez wnoszącą odwołanie w odwołaniu³⁷ – prawodawca Unii zdecydował się świadomie na określoną, własną koncepcję w odniesieniu do krajów nieposiadających gospodarki rynkowej i w tym zakresie jego akt tworzenia prawa nie jest najwyraźniej inspirowany przez zamiar dokonania transpozycji w rozumieniu orzecznictwa zapoczątkowanego przez wyrok Nakajima.

52. Tak więc zgodność z prawem analizowanych przepisów rozporządzenia podstawowego, z uwagi na brak takiego zamiaru dokonania transpozycji, nie powinna być oceniana na podstawie porozumienia antydumpingowego. W tym zakresie zaskarżony wyrok narusza prawo.

53. Drugi zarzut odwołania jest zatem uzasadniony i już z tego powodu należy uchylić zaskarżony wyrok.

54. W celu przedstawienia pełnego obrazu sytuacji, zachowując niezbędną zwięzłość, należy ustosunkować się jeszcze do trzeciego zarzutu odwołania.

C – W przedmiocie trzeciego zarzutu odwołania

55. W trzecim zarzucie odwołania podnosi się naruszenie zasady równowagi instytucjonalnej. Do wyłącznej kompetencji prawodawcy Unii należy – w ocenie Komisji – rozstrzygnięcie, jakie państwa powinny być uznane w prawie antydumpingowym za kraje nieposiadające gospodarki rynkowej i jak należy je traktować.

56. Ten zarzut odwołania jest ściśle związany z zarzutem drugim³⁸, gdyż w konsekwencji sprowadza się do argumentu, że w orzeczeniu opartym na orzecznictwie zapoczątkowanym wyrokiem Nakajima Sąd naruszył prawo, ignorując wyraźnie wyrażoną wolę prawodawcy Unii.

57. Jeżeli Trybunał zgodzi się z przedstawionym tu stanowiskiem i uzna drugi zarzut odwołania za zasadny, badanie zarzutu trzeciego stanie się zbędne.

58. Jeżeli jednak Trybunał stanie na stanowisku, iż Sąd bez naruszania prawa zastosował orzecznictwo zapoczątkowane wyrokiem Nakajima, pojawi się konieczność rozstrzygnięcia co do trzeciego zarzutu odwołania. W tym zakresie wystarczy wskazać, iż zastosowanie orzecznictwa zapoczątkowanego wyrokiem Nakajima prowadzące do stwierdzenia niezgodności z prawem aktu prawa wtórnego uwzględnia właśnie wolę wyrażoną przez prawodawcę Unii. Nie można zatem twierdzić, iż poprzez to orzecznictwo sądy Unii usurpują sobie kompetencje prawotwórcze, których nie posiadają.

36 — Inaczej w pkt 50 zaskarżonego wyroku.

37 — Zobacz pkt 49–96 odwołania. Argumentacja wnoszącej odwołanie, przedstawiona w szczególności na rozprawie, wskazuje na to, że prawodawca Unii w tej kwestii zamierzał realizować – niezależnie od wskazań WTO – własne interesy polityczne.

38 — Postanowienie Komisja/Rusal Armenal, C-21/14 P-R, EU:C:2014:1749, pkt 35.

D – Podsumowanie

59. Ponieważ zarzut drugi jest zasadny, należy uwzględnić odwołanie w całości i uchylić zaskarżony wyrok.

60. Jeżeli Trybunał uchyli wyrok Sądu, może wydać orzeczenie ostateczne w sprawie, jeśli stan postępowania na to pozwala (art. 61 akapit pierwszy zdanie drugie alternatywa pierwsza statutu Trybunału).

61. W niniejszej sprawie stan postępowania częściowo pozwala na wydanie ostatecznego orzeczenia. Jak wyjaśniono powyżej, rozpatrując pierwszy zarzut skargi Rusal Armenal, Sąd niesłusznie przyjął, że doszło do naruszenia porozumienia antydumpingowego. Ten zarzut skargi należy oddalić jako bezzasadny.

62. Natomiast w kwestii pozostałych, dotychczas nierozpatrzonych przez Sąd zarzutów skargi, stan sprawy nie pozwala na wydanie ostatecznego orzeczenia. W tym zakresie sprawę należy zatem przekazać do ponownego rozpoznania przez Sąd (art. 61 akapit pierwszy zdanie drugie alternatywa druga statutu Trybunału).

VI – W przedmiocie kosztów

63. Jeżeli odwołanie jest zasadne i Trybunał, jak proponuję w niniejszej sprawie, przekaze sprawę Sądowi do ponownego rozpoznania, rozstrzygnięcie o kosztach nastąpi w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie (a contrario art. 184 ust. 2 regulaminu postępowania).

VII – Wnioski

64. W świetle powyższych rozważań proponuję Trybunałowi, aby orzekł w następujący sposób:

- 1) Wyrok Sądu Unii Europejskiej z dnia 5 listopada 2013 r. Rusal Armenal/Rada, T-512/09, EU:T:2013:571, zostaje uchylony.
- 2) Pierwszy zarzut wniesionej przez Rusal Armenal ZAO skargi o stwierdzenie nieważności zostaje oddalony.
- 3) W celu wydania orzeczenia w przedmiocie pozostałych zarzutów skargi sprawa zostaje przekazana do ponownego rozpoznania przez Sąd.
- 4) Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania w obu instancjach nastąpi w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.